

Відгук

рецензента доктора педагогічних наук, професора,
завідувачки кафедри професійної підготовки, документознавства
та публічного управління

Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Титової Наталія Михайлівни

про дисертаційну роботу

КОПИЛ-ФІЛАТОВОЇ ТЕТЯНИ ВАСИЛІВНИ

**«ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ
ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ
УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ОСВІТИ»,**

подану на здобуття ступеня доктора філософії
зі спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки,
галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка»

у разову спеціалізовану раду ДФ 73

Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Актуальність теми дисертаційної роботи

Актуальність теми дослідження зумовлено проблематикою ефективності державної політики та менеджменту під час трансформаційних змін в Україні та формування української нації. Політичні зміни в країні спричиняють соціокультурні трансформації, особливо під час дії воєнного стану (з 24 лютого 2022 року) Україні доводиться протистояти багатьом внутрішнім і зовнішнім чинникам, які загрожують принципам демократичного суспільства, національній безпеці та територіальній цілісності на шляху формування суверенної держави та громадянського суспільства. Проблематика дослідження ефективності професійної підготовки майбутніх державних службовців для забезпечення академічної етики та доброчесності управління закладами освіти нині є надзвичайно актуальною, предметом дослідження якої передбачено забезпечення якості організації освітнього процесу та наукових досліджень, методології пріоритетних напрямів наукових розвідок, дотримання соціальних стандартів гарантування правового захисту, а також управління в сфері освіти, науки й інноватики.

Найбільш суттєві результати дослідження, що містять новизну

Уперше здійснено комплексне дослідження проблеми професійної підготовки майбутніх державних службовців для забезпечення академічної етики та доброчесності управління закладами освіти, а саме:

– обґрунтовано, розроблено і апробовано імітаційну модель

професійної підготовки майбутніх державних службовців для забезпечення академічної етики та доброчесності управління закладами освіти, яку реалізовано у компонентах: теоретико-методологічному, ціле-мотиваційному, змістовому, дієво-практичному, рефлексивно-діагностичному, контрольно-оцінному та морально-аксіологічному;

– розроблено, обґрунтовано та верифіковано модель експертного оцінювання професійної підготовки майбутніх державних службовців для забезпечення академічної етики та доброчесності управління закладами освіти у блоках: цільовий, методологічний (професійної підготовки/навчання), змістовий (професійної підготовки/навчання зі забезпеченням), методологічний (експертного оцінювання програм професійної підготовки/навчання) та результативний за процедурою експертного оцінювання дотримання вимог Європейської федерації академії природних і гуманітарних наук та рекомендацій Європейського кодексу академічної доброчесності у контенті (професійна підготовка/навчання, нагляд та наставництво; дослідження; практика управління інформаційними даними; рецензування та оцінювання; видавництво, оприлюднення та авторські права; гарантії доброчесності);

– здійснено обґрунтування змісту вимог критеріального апарату до готовності державних службовців для забезпечення академічної етики та доброчесності управління закладами освіти за критеріями (стимульовально-спонукальний, інформаційно-когнітивний, операційно-діяльнісний, особистісно-ціннісний та результативно-рефлексивний) та на рівнях оцінювання готовності (репродуктивному, адаптивному, локально-моделюючому, системно-моделюючому та інноваційно-творчий);

– сформульовано та представлено вимоги до професійної підготовки/навчання до готовності державних службовців для забезпечення академічної етики та доброчесності управління закладами освіти;

– удосконалено методичні та етико-педагогічні аспекти професійної підготовки майбутніх державних службовців; методичні засади експертного оцінювання професійної підготовки майбутніх державних службовців для забезпечення академічної етики та доброчесності управління закладами освіти; запропоновано педагогічні умови інноватики професійної підготовки (креаційність освітньо-науково-пізнавальної діяльності для галузі 28 Публічне управління та адміністрування, спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування; академічна етика та доброчесність формування у державних службовців спроможності інноваційної здатності системного аналізу якості, прогностики та моделювання станів та розвитку траєкторій успіху професійного становлення та кар'єрного зростання, а також планування інновацій у пролонгованій самозайнятості (на громадських засадах

популяризації Європейського кодексу академічної доброчесності та Кодексу честі державного службовця); організації освітнього процесу на професіоналізації держуправління та розбудови громадянського суспільства;

– подальшого розвитку набули аспекти проектування моделі експертного оцінювання професійної підготовки майбутніх державних службовців для забезпечення академічної етики та доброчесності управління закладами освіти.

Ступінь обґрунтованості наукових положень і висновків

У дослідженні відповідно до розгляду завдань подано 218 опрацьованих наукових джерел. Автором ураховано низку документів технічного регулювання, зокрема – Кодекс адміністративного судочинства України (2005 р.), Закон України «Про державну службу» (2015 р.), Наказ Національного агентства України з питань державної служби «Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування» (2016р.), Постанова Кабінету Міністрів України «Положення про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад» (2019 р.), Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування у період дії воєнного стану» (2022 р.) та інші.

Дослідниця застосовувала комплекс методів наукового дослідження, зокрема а саме теоретичні наукового пізнання та емпіричні, методи аналізу: структурно-функціональний аналіз понятійно-категоріального апарату дослідження професійної підготовки майбутніх державних службовців; контент-аналіз стану вивчення педагогічної проблеми дослідження професійної підготовки/навчання; організаційно-методичний аналіз професійної підготовки/навчання державних службовців, компаративний аналіз специфіки професійної підготовки майбутніх державних службовців для забезпечення академічної етики та доброчесності управління в різних закладах освіти; систематизація вимог до професійної підготовки/навчання державних службовців; статистичні методи для інформаційної обробки та верифікації результатів дослідження; методи імітаційного та експертного моделювання оцінювання ефективності професійної підготовки/навчання майбутніх державних службовців для забезпечення академічної етики та доброчесності управління закладами освіти; методи експертного оцінювання (індивідуального експертного оцінювання – персонального опитування, аналітичного та креаційного колективного опитування; колективного експертного оцінювання – «мозкового штурму», «схеми знань», фокус-груп, структурування заключень, оцінювання програм).

Повнота викладу результатів дисертації у наукових публікаціях

Основні положення та отримані результати відображено у 5 наукових працях, серед них 3 статті у наукових фахових виданнях України у галузі педагогіки, стаття у зарубіжному науковому періодичному виданні, тез і виступів апробаційного характеру.

Результати дослідження дисертантка представлено у доповіді на міжнародній науковій конференції «Наукові орієнтири: теорія та практика досліджень» (2024 р., Ужгород, Україна) та в усних репортах національних конференціях, круглих столів та дискурсів.

Структура та зміст дисертації, її завершеність та відповідність встановленим вимогам щодо оформлення

Структура дисертації та обсяг відповідає чинним вимогам МОН України щодо дисертацій на ступінь доктора філософії. Дисертація складається з анотацій українською й англійською мовами, вступу, чотирьох розділів, висновків і списків використаних джерел до кожного розділу, загальних висновків.

Зміст розділів загалом розкриває перебіг розв'язання поставлених завдань. Таблиці і рисунки, загалом візуалізують виконання завдань дослідження.

У вступі аргументовано представлено актуальність дослідження, виокремлено суперечності, які обумовлюють проблему дослідження. Висвітлено теоретичні напрацювання сучасних дослідників у педагогічній теорії, окреслено пріоритетні ідеї дослідницького пошуку. У ході наукової розвідки досягнуто мету дослідження, яка полягала в обґрунтуванні теоретичних філософсько-світоглядних, методичних та етико-педагогічних аспектів, розробці імітаційної моделі та моделі експертного оцінювання професійної підготовки майбутніх державних службовців для забезпечення академічної етики та доброчесності управління закладами освіти. Вирішено завдання дослідження, а саме: здійснено структурно-функціональний аналіз понятійно-категоріального апарату дослідження професійної підготовки майбутніх державних службовців і виокремити філософсько-світоглядні та етико-педагогічні аспекти його трактування, а також контент-аналіз стану вивчення педагогічної проблеми дослідження щодо значення та особливостей професійної підготовки майбутніх державних службовців; розкрито методичні аспекти освітнього процесу та визначено напрями професійної підготовки та розвитку майбутніх державних службовців на основі структурно-організаційного аналізу; обґрунтовано проблеми методики організації професійної підготовки та розвитку державних службовців для забезпечення академічної етики та доброчесності управління закладами освіти; розкрито зміст вимог до готовності державних службовців для забезпечення академічної етики та доброчесності управління закладами освіти; розроблено, обґрунтовано та спроектовано імітаційну модель та

модель експертного оцінювання професійної підготовки майбутніх державних службовців для забезпечення академічної етики та доброчесності управління закладами освіти. Практичне значення дисертаційного дослідження в тому, що: теорія і методика освіти/педагогічні науки та професійної освіти збагачено у теоретичних, філософсько-світоглядних, етико-педагогічних і методичних аспектах удосконалення професійної підготовки майбутніх державних службовців для забезпечення академічної етики та доброчесності управління закладами освіти; обґрунтуванні та аналізі сучасних вимог до забезпечення ефективної та відповідальної державної служби; розробленні імітаційної моделі професійної підготовки державних службовців в контексті академічної етики та доброчесності; удосконаленні тезаурусу понятійно-категоріального апарату дослідження професійної підготовки державних службовців; запропоновано рекомендації моделювання експертної оцінки професійної підготовки державних службовців у науковому полі дотримання академічної етики та доброчесності з метою публічного управління та адміністрування закладами освіти.

Результати дослідження узагальнено у висновках до розділів та в загальних висновках. Покликання в основному тексті загалом здійснено з дотриманням нормативних вимог.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації

У цілому позитивно оцінюючи наукове і практичне значення одержаних дисертанткою результатів, висловимо певні побажання та зауваження.

1. У роботі (перший розділ «Теоретичні та філософсько-світоглядні аспекти професійної підготовки державних службовців», підрозділ 1.2. «Контент-аналіз стану вивчення педагогічної проблеми дослідження професійної підготовки/навчання») дисертанткою представлено трактування професійна підготовка/навчання з посиланням на нормотворчі документи, проте не розкрито авторське бачення їх розмежування чи ототожнення

2. У розділі 3 «Практичні аспекти методики організації професійної підготовки та розвитку державних службовців для забезпечення академічної етики та доброчесності управління закладами освіти» у п.3.2 «Вимоги до професійної підготовки/навчання державних службовців» варто було б розкрити коло професійних повноважень державних службовців професійно зайнятих у міських та районних департаментах і управління, що значно підкреслило б практичні аспекти відповідності професійному середовищам.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК

Дисертація Копил-Філатової Тетяни Василівни на тему «Професійна підготовка майбутніх державних службовців для забезпечення академічної етики та доброчесності управління закладами освіти», що представлена на здобуття

ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, є структурно завершеним, самостійним науковим дослідженням, характеризується новизною, теоретичним і практичним значенням, відповідає вимогам, що визначено наказом Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12.01.2017 р. № 40 і «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого КМУ від 12.01.2022 р. № 44. Усе це дає підстави для присудження Копил-Філатової Тетяні Василівні ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки в галузі знань 01 Освіта / Педагогіка.

Рецензент:

доктор педагогічних наук,
професор, завідувачка кафедри професійної підготовки,
документознавства та публічного управління
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова

